

Szabó Dezső és a „Szűzmáriás királyfi”

Irta: Kovács László

Lehet, hogy csak halmi kis irodalmi kukac vagyok Szabó Dezső szerint, majd ő megtalálja erre a nagyon plusztikus kifejezést, én majd csak a fülemet kell befogjam és elfussak, hogy ne halljam. Beszélni fogok neki mégis úgy, — hogy egy stilszerű kifejezést használjak — ahogy a bolha az elefántnak: a fülebe másszik. Mert ő olyan nagy és én olyan kicsi... De ebben az esetben én leszek a Dávid, ő meg a Góliát, mert sohase volt ilyen biztos érzésem az igazságban, mint most. Csupán sajnálom, hogy ezt a jóleső, biztonságos érzést éppen Szabó Dezsővel szemben érzem. Érzésem az, hogy Szabó Dezső a „Szűzmáriás királyfi”-ról írt cikkével a saját szószerűt lóditotta meg. Csakhatatlan érzésem, hogy ezen a ponton rugta ki magától azt a lélekéből, amely minden félrelököttség, minden szögletbe-zártsága dacára létjogának gyönyörű tartaléka volt, amely a szívére hordozta őt. Szabó Dezső a maga arcába vágta a tenyerét, a saját szívébe rugott bele, amikor az új magyar ifjúság lelkének szép jelentkezését támadta meg...

Azzal a módszerrel, amellyel Szabó Dezső boncolja szét és szítja agyon mesék ellen lázad. Akkor, amikor az ember kamasz állapotban az ember a mesék ellen lázad. Akkor, amikor az embert belöki a valóságba; amikor hegyetlen becsapást érez és a valóság nevében a szépséget agyonveri. És ez akkor jó és szép is, mert az ember akkor kezdi meg furdóját a valóság nagy pokolsarkában, hogy belőle gyögyulltan emelkedjék ki újra a valóság párhuzamán a foghatatlan szépségek felé. A valóság tündérmeséi felé: Ha a Szabó Dezső módszerével szétszedünk, milyen agyficamokká válnak. Szegény Dantén, a te isteni álmaid, s a világ többi örök nagy meséi hogy felpékelődnek mind a szívkön keresztül a kritikus végtelen hosszú tőrre. Ti meg, világ gyönyörű tündérmeséi az Ezeregyéjszakától Dickensig és Jókaiig ezer porzemmé lettek agyontaposva, ezer apró hazugsággá, mert nem találjátok meg a valóságnak azt a csúcskét, amelyet „knapp” fedni tudtok. Mi fogtok csinálni akkor ti, Elsodort fajú jobbik része, parasztjai, Bőfhe Jánosai, akik óriási hazugságok vagytok, szép álmai egy valóságtól beteg embernek vagy a többiek, akiket egy fordított kukker hazudik komikussá előttünk.

A „Szűzmáriás királyfi” tündérmese. A tündérmesék kis hazugságaival és nagy valóságaival. Mert a tündérmese és minden valamire való mese nem kis valóságokat mond, hanem beszél a nagy valóságról, amint fölérzik az valakinak a szívére keresztül, amint összesűrűsödik egy lélekben vagy egy percében és új valósággá és új létté lesz; mesévé. Ez az élet csak mozdulatokat, ismerős színeket és hangokat lop a mi valóságunkból, hogy ezzel oda tudjon minket venni a maga világába. De aki a tündérmesékhez nem ért, vagy olyan percében van, amikor a valóság nagy mocsárúza lepte meg, az ne vegye azt a kezébe...

De Szabó Dezső, mint kritikus, különben se lehet mérvadó, mert ő igen jól ismeri a világirodalom három legkiválóbb remekét, az „Elsodort fajú”-t, a „Csodálatos élet”-et és a „Segítség”-et. Ő kénytelen mindent ezekhez mérni, mint a jó primadonna a saját szépségéhez és bübijához. De milyen jörcsán járna ő, ha a világ

nagy meséi kezdenének párhuzamot vonni maguk és a Szabó Dezső regényei között. A pogány istenek meséitől kezdve végig a nagy mese-csokron és völgyeken át maig. Hajlandó vagyok kimutatni a párhuzamot az Iliász meg az Odyszeia és Szabó Dezső Elsodort fajúja és Csodálatos élete között, vagy a nagy Faust-Mefisto mese és az ő regényei között, természetesen az utóbbiak rovására, mert nem merném azt mondani, hogy Szabó Dezsőtől örökölték. A világ minden valamire való meséje, vagy minden története, amely mesévé magasztosul, beleértve a Megváltó nagy meséjét is, hasonlít egymáshoz. Két világ tépi, morzsolja benne egymást. De ennek felismerése nem új feltedezés, vagy megszüntelendő szempont, az olyan hisdedség, amit az irodalmi anyatejjel szop be az ember. Aki általánosan sajátmagától van hangosan elragadtatva, az kritikus nem lehet a legtávolabbi elgondolásaiban se, mert a kritika — ez holt bizonyosan megállapítható — az önkritikával kezdődik.

Hogy az „erdélyi irodalom” szóval mennyit nyögösködik ál-konzervatív szamarak vagy egyetemes — magyar — irodalmi alkonzulok, az már a könyvön vagy ki tudja, hol kívánkozik ki megemésztenél. Az erdélyi író,

szegény, muszáj azt mondja magáról, hogy erdélyi író, mert véletlenül se nem magyarországi, se nem németországi és nem is egyiptomi és nem montenegrói vagy kamcsatkai. Ha megmondja, hogy hovaválást, rögtön ráfricskálnak vagy megverik, hogy fogja be a száját, mert csak egy nagy magyar bibi van s csak annak kell kacagni, ha kifakad, vgy annak sirni, ha nem fakad. S ha ennek a nagy magyar bibinek az oldalán van egy ál-bibi, arra nem szabad a maga kedve szerint hűsítő lehelletet fújni a költészet száján át, hanem oda kell tartani ahhoz a szájhoz, amelyik a nagy bibre fúj. Azt a letagadhatatlan gyönyörű tény, amit az erdélyi magyar irodalom jelent, ami eddig az egyetlen méltó, szépséges jellete volt a magyar génuszának az új történelmi sors sujtó mozdulatára, azzal próbálják tagadni némelyek, hogy maguk alá kiabálnak vesszőparipának egy kísértetet. Most ebbe a lövőversybe Szabó Dezső is benevezett. Vigán szamaragotnak. Van nagy szakáll-simogató és zeng a szókalapács a kísértetekről, amelyek nincsenek. Hogy Szabó Dezső ebbe a kísértethajzába beugrott, ezen nincs semmi csodálatos. Egyszer megkérdezték tőle, miben látja az erdélyi irodalom hivatását, azt felelte, hogy a magyarországi írők műveinek propagálásában. (Természetesen elsősorban az ő műveink propagálásában, hiszen szinte Ady óta az egyetlen nevezetes magyar irodalmi esemény az „Elsodort fajú” megjelenése volt.) És ez az ölet rávall. Mert ő erdélyi olvasom, ezt ő komolyan gondolta. Nem viccből...

Es a „Szűzmáriás királyfi” nyelve. Nincs az az olvasni tudó magyar, aki ne érte meg. Ellenben talál benne rengeteg új szépséget, sok eddig ismeretlen, friss nyelvkincset, képeket, amelyek a Hargita fenyveséből és havasi réteinek virágából kapták a szépséget; magyarok fantáziájának és mekedvénének fordulatait, akiket az Isten sziklák közé csöppentett és olyan utakon hordozott életükben és történelmükben, amelyeken magukba gyűjtöttek sok kedves megkülönböztetőt, oly gazdagom, hogy szinte új lelket tudnának vele megtölteni; pazar képzetet — és nyelvkincset a magyar nyelv számára, és csodálatos hangszert a költő kezébe...

De mindezekkel szemben Szabó Dezső százszázalékosan vak és süket. Hogy történetesen ez... A „megpintérlés” valószínűleg lehet időszaki jelenség is, terjedhet, mondjuk, egy cikk megírásának időkeretéig. Vajon jaks meg, ha Szabó Dezső nem volt megpintésülve, amikor Tamási regényéről a cikkét megírta. Mert cikke csupán abból az egy szempontból érdekes, csak abban művészi, hogy egy műkk igaz sincs benne.

Üzenet Tamási Áronnak. Áronka! nehogy egy pillanattig is megálljon kezében a toll. Jól tudod, te, hogy a „Szűzmáriás királyfi”-nál fogsz még nagyszerűbbet, tökéletesebbet is írni. De azt tudjuk mi, hogy mennyi drága szépség, kedves szín és édes költészet van benne. Hogy jól írtál, abból is gondolható, hogy Szabó Dezső tized meglepetésében jó nagyot köpött rá.

Ötszáz hold állami erdő hamvadt el a bosszúálló gyújtogatók gyufája nyomán

A szilágysági földreform szomorú elégiája

(Gohulsilvaniei-Szilágycseh, szept. 14. A Mai Világ tud.) Naponta hallani újabb és újabb agrárpanamakról, melyeket ma már úgy könyvelünk el, mintha azokat a kötelesség szentkönyve írta elő. A felsőbb hivatalok új és új agrárközveket delegálnak, mert a régiek megbízhatatlannak bizonyultak, de az újak folytatják, ahol extársaik elhagyták. Újabb elmozdítás, áthelyezés, delegálás és ez egy végtelen folyamat, — mely elsőpör mindent, mi utjába kerül, szép mintagazdaságokat, parasztot és urat. Az állam rendjében mi hiba se esett. Folyik tovább a romboló munka, a liberális rezsim ül a trónuson — vész-törvényszéket az ország polgárainak feje fölött. A parasztnak ma már kukoricakenyere sincs, juhokat nem tenyésztenek, mert legelőt nem ad az állam, a földreformer liberális kormány s így nincs meg a mult évről maradt kevés kukoricakenyérhez a kellékes turódag, hagyma kenyér nélkül fogyaszthatatlan: a román paraszt szentháromsága, mely nyomorúságát mégis valahogyan mentette a léthez, a „ceapă cu malai și brânză” fizikailag már megteremthetetlen, illuzió lesz és a paraszt illuziókból nem élhet... Vonatkozik ez pedig a szilágysági parasztra, aki igazán ebben a szentháromságban élt és most a nyomor, a nélkülözés, az éhezés elé néz. A hepe-hupás vén Szilágy földjei nem termelik ki a lakosság lételemőségét, buzája, kukoricája nem elegendő arra, hogy kenyérral lássa el a lakosságot, teremteni kellett egy forrást, mely lehetőséget adjon a kenyérmag importálására. Évtizedek óta ezt a száükséget a dus erdőségek tőnyével hozták egyensúlyba. A paraszt fát hordott talyigájával a városba, az ur pedig exportálta a fát, vagyis a paraszt fuvarozott, minek ellenében fát

kapott és azt eladta. Az agrárreformmal az urnak megszűnt erdeje lenni, a szegény fuvarozók elvesztették kereseti forrásukat és elvesztették az egyensúlyt. Az agrárreform szép ígéreket fuvalozott, de mit se adott, azonkívül erdeit, mit az agrárreformmal szerzett, paragon hagyta, az agrárhivatalnokok spekulációinak és üzérkedésének.

A Mai Világ pár nappal ezelőtt hirt adott arról, hogy a Szilágyság egy nagy őserdeje lángokban áll. A Bükk égéséhez hasonló hatalmas erdőtüze nincs példa Erdélyben.

Ötszáz hold erdő égett el rövid öt nap alatt, ötszáz hold állami erdő, körülbelül tízmillió lej értékben.

Érdekes pedig az, hogy a hatóságok mit se törődtek napokig az erdő égésével. Majd végre mégis történtek intézkedések, katonaságot rendeltek ki, mely megátolta a tűz terjedését. A csendőrség is nyomozást indított és el is fogtak három parasztot, Crisan Gheorghet, Szilágyi Gheorghet és Pintea Onutot, Solduba községbeli földműveseket, akik minden szegyenkezés nélkül vallották be, hogy

ők gyújtották fel az állami erdőt, mert: „az állam becsapta őket.

föld nincs, amit adhatott volna, erdőt ígért, de nem adott, hanem az agrárius ur jól teliszedte magát.” Ez volt a három gyújtogató paraszt egyszerű vallomása, ehhez nem kell hozzáfűzni és levenni se kell belőle, érteni kell, amit természetes ésszel felfoghatunk, kihámozhatunk belőle. A miniszter urak pedig tanácskoznak Bukarestben, hogy mit kell tenni az országra le-selkedő nyomorúság, az éhség elhári-

tására. Jöjjenek le a Szilágyba, jöjjenek le Erdélybe, van arany, van kőszén, van fa, erdő, tej és méz, ami az egész ország jólétét tudná megteremteni, adjanak kezét ehhez és nem kell törjék majd a fejüket a segítségén...

Gilády Illés.

Az Averescánusok jelöltet állítanak a besztercenaszói választásokon

(Bukarest, szept. 14.) Averescu tábornok, aki T. Severinben töltötte nyári szabadságát, ma délbén visszaérkezett a fővárosba. A délután folyamán a néppárt végrehajtóbizottsága ülést tartott, amelyen a szeptember 23-án megtartandó besztercenaszói választásokra vonatkozólag állapították meg a párt teendőit. Az averescanusok elhatározták, hogy a választáson résztvesznek és a néppárt programjával Moldován Victort léptetik fel.

Elegáns

szőrme-
modellek

DÉRI LAJOS

SZŐRMEÁRUHÁZÁBAN
CLUJ, MEMORANDULUI 3. SZ
TELEFON 12-12

Őrizetbe vették a bukaresti szerelmi dráma hőseit

A megsebesített hadnagy állandóan zsarolta az öngyilkos Kiss kapitányt — Maria Teodorescu színlelte az öngyilkosságot

(Bukarest, szept. 10.) A Princiar-szállóbeli revolveres szerelmi dráma ügyében Zeciu őrnagy hadbíró megkezdte a vizsgálatot, amelynek eddigi adatai kiderítették, hogy mi kergette az öngyilkosságra a szerencsétlen Kiss kapitányt. Megállapítást nyert, hogy Constantinescu főhadnagy, akire az öngyilkos kapitány féltékenységből rábört, nem főhadnagy, hanem hadnagy, akit 1920-ban neveztek ki és azóta sem birt továbbra jutni a ranglistán. Constantinescu hadnagy nem volt barátja az öngyilkos Kiss kapitánynak, mint azt első ízben tévesen hitték, hanem a dráma hősnője útján került vele Kiss kapitány összeköttetésbe. A hadnagy alaposan kihasználta azt a körülményt, hogy a kapitányt a végtelenségig menő szerelem fűzte Maria Teodorescuhoz és állandóan zsarolta a kapitányt.

„Pénzt adj, ha látni akarsz!”

A drámát megelőző délután Kiss kapitány autóbusszal érkezett haza az Imperial szállóbeli lakására és izgatott állapotban a portáshoz rohant, akinek arra kért, hogy fizesse ki az autótaxit, mert nincs pénze. A portás kijelentette, hogy nincs pénze, mire a kapitány óráját dobta a portás asztalára, hogy vegye el zálogba, ha nem bízik benne. A portás végül is egyik repülőfőhadnagyhoz fordult, aki a szállóban lakott és attól kért pénzt, hogy az autót kifizesse.

A repülőfőhadnagy, aki intím barátja volt a kapitányt vezető őrnagynak a következő érdekes jelenetet mesélte el, ami az öngyilkosság okát megvilágítja:

Szenzáció!

Az egész világon ünnepelt 38 tagu

DONI KOZÁK KORUS

(Platoff)

**egyetlen hangversenye
szeptember 20-án**

Kiss kapitány az autói jelenetet meg előzőleg tömött pénztárcával indult el a szállóról Constantinescu hadnagy, és Maria Teodorescu társaságában. A Roata Lumei vendéglőben ebédeltek és ebéd közben a kapitány találkát kért Maria Teodorescutól másnapra. A nő visszautasította a kapitány kérését, aki erre Constantint kérte, hogy hasson oda, hogy másnap fogadja a nő. A hadnagy félrehívta Kiss kapitányt és brutálisan rátámadt:

— Nem engedem, hogy Maria közelébe jöjj! Meg ne próbáld, mert bajod lesznek!

A szerencsétlen kapitány azonban tovább könyörgött, hogy eszközöljön egy találkát. Amire Constantinescu rákiáltott:

— Pénzt adj, ha látni akarsz!

Kiss kapitány erre elővette pénztárcáját és annak egész tartalmát átadta a hadnagynak, úgy hogy annyi pénze sem maradt, amivel az autótaxit kifizethette volna.

Maria Teodorescu öngyilkossági kísérletét is csak

színészkedés voltak

Kiss kapitány temetésén, mint ismeretes, Maria Teodorescu a revolveres dráma hősnője két ízben öngyilkosságot kísérelt meg. Első ízben szublimáltal mégezte meg magát, majd kiugrott a robogó autóból. A vizsgálat

megállapította, hogy a sorozatos öngyilkossági kísérletek nem voltak mások, mint hatásosan megrendezett jelenetek, amelyekkel a nő hangulatot akart maga mellett kelteni.

A ravasz nő két szublimált pasztillát a szájába vett, de nem nyelte le őket, hanem kiköpte és azután segítségért kiáltott, hogy összecsdüljenek az emberek. Miután sikerült a kellő hatást előidéznie és autóját a kórházba szállították, kiugrott a kó-

csiból és jelentéktelen zuzódásokat szenvedett. A vizsgálat adatai szerint az egész komédiát azért rendezte, hogy elterelje a gyanút Constantinescu hadnagyról, akit a katonai kórházban őrizet alá vettek.

A vizsgálat további adatai újabb, érdekes részleteket fognak kideríteni a drámára vonatkozólag, miután felmerült az a feltevés, hogy Maria Teodorescu kémkedési szándékkal tért közölt a tisztok közelébe.

Hatvani Lajost szabadlábra helyezték

Súlyos betegsége miatt megengedték büntetése felfüggesztését

(Budapest, szeptember 14. A Mai Világ tud.) Hatvani Lajos báró védői kérését intézték az igazságügyminiszterhez, amelyben azt kérték, hogy Hatvani Lajos büntetését szakítsák félbe és helyezték szabadlábra, miután súlyos bélfekélyben szenved és feltétlenül szanatóriumi kezelésre van szüksége.

Az igazságügyminiszter ma délután döntött Hatvani Lajos ügyében, akinek súlyos betegsége való tekintettel megengedte a büntetés felfüggesztését és elrendelte szabadlábrahelyezését. Hatvani Lajost az esti órákban egyik előkelő pesti szanatóriumba szállították.

A Bajnavidek kiűritése ellenében anyagi, erkölcsi és jogi garanciákat kérnek Németországtól az érdekelt hatalmak

A legteljesebb homály fedi a locarnói hatalmak tegnapi értekezletének határozatait — Demilitarizálni akarják a Rajna mindkét partját

(Genf, szept. 14.) A locarnói hatalmak tegnap délben a Bean Rivage szállóban több mint kétórás értekezletet tartottak a rajnai kiűrités ügyében. Az értekezlet lefolyásáról a sajtónak semmiféle közlést nem tettek a szállóból távozó delegátusok, sem nem nyilatkoztak semmi érdemlegeset az eredményekről. Tény az, hogy a

Diadalmas olaszországi turnéja után,

**egyetlen
hangversenyt ad
a világhírű**

DONI KOZÁK KORUS szeptember 20-án

rajnai kérdés megoldása a német-francia viszony jövőbeli alakulását determinálna fogja. A megszállásban érdekelt hatalmak

anyagi, erkölcsi és jogi garanciákat kérnek Németországtól a kiűrités ellenében.

(Páris, szept. 14.) A Havas távirati iroda genfi tudósítójának jelentése szerint a locarnói hatalmak értekezletéről távozó német delegátusok kedvezően nyilatkoztak a tárgyalások eredményeiről. Genfben egyébként tegnap határozottan tudni vélik, hogy

a német delegáció mégis engedett eddigi álláspontjából,

mert ellenkező esetben a tárgyalások meghiusulással fenyegettek volna. A tárgyalások részleteit nem közölték a nyilvánossággal.

A „L'Information” genfi munka-

társa beavatott helyről azt a hírt közli, hogy

a vasárnapi értekezlet után a locarnói hatalmak két bizottságot küldenek ki

a rajnai kiűrités, illetve a másikat a jóvátétel kérdésének megoldására. A két bizottság a legapróbb részletekig összefoglalja a két kérdésben elért megállapodásokat és ezután Párisban október hó folyamán összehívják a locarnói hatalmak újabb konferenciáját, amelyen kérésztülvizik a bizottság határozatait.

A katonai és pénzügyi kérdések elintézésére minden valószínűség szerint külön katonai

Szenzáció!

Az egész világon ünnepelt 38 tagu

DONI KOZÁK KORUS egyetlen hangversenye, szeptember 20-án!

és pénzügyi bizottságot fognak alakítani.

Az érdekelt nagyhatalmaknak mindezenre az a szándékuk, hogy a Rajna mindkét partját hathatósan demilitarizálják.

Az angol kormány álláspontja

(Amszterdam, szept. 14.) A holland lapok londoni tudósítás alapján közlik, hogy

az angol kormány örömmel látná a rajnai megszállás likvidálását,

mert a megszállás csak teherként jelent Angliára néve.

Ha a locarnói hatalmak és Németország között ebben a kérdésben sürgősen megállapodás jöhetne létre, ennek a béke szempontjából is jelentős sikernek a hivatalos Anglia is örülne.

Impezáns keretek közt folyik a nagykarolyi katolikus monstre-gyűlés

(Caremare-Nagykaroly, szeptember 14. A Mai Világ tud.) Tegnap reggel impezáns keretek között vette kezdetét Nagykarolyban a romániai katolikus ság nagygyűlése, amelyen impezáns módon nyilatkozik meg az erdélyi katolikus társadalomnak ősi hitében való megerősödése. A napok óta folyó előkészületek igazolják azt, hogy a romániai Katolikus Népszövetség háromnapos országos kongresszusa valóságos monstre-gyűlése a romániai katolicizmusnak.

Erdély különböző részeiből óránként futnak be automobilon és vonaton a monstre-gyűlés résztvevői, akiknek száma már a tegnap jóval túlhaladta az ötezer hívőt. Az eddigi jelentésekéből ítélve a nagygyűlésnek mintegy tízezer résztvevője lesz, ezek között az összes erdélyi egyházi és világi előkelőségek, mint Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök, továbbá Betegh Miklós a Katolikus Népszövetség elnöke, dr. Balázs András státus referens, Hirschler apátplébános, báró Jósika János, azonkívül Mayer Antal apostoli kormányzó, Némethy Gyula dr. kánonok, Karácsonyi János c. püspök és mások, akik hivatalosan bejelentették a részvételüket.

Tegnap délben vonattal Nagykarolyba érkezett Májér Antal apostoli, továbbá a temesvári püspökség képviselőiben Magyari püspöki helynök, valamint számos egyházi méltóság, akiket a hívők hatalmas tömege fogadott az állomáson. A tömeg, valamint az érkező vendégek lovashandériummal az élükön, hatalmas ünneplések közepette vonultak végig az állomástól a városba vezető útvonalon egészen a főtérig, ahol az ünneplő tömeg szétszórt.

Ugyancsak tegnap délután érkezett meg autóján gróf Majláth Gusztáv püspök is Magyarországról, akit szintén hatalmas tömeg várt a város bejáratánál. Kolozsvárról eddig Nagykarolyba érkeztek: Bocsaánczy László, Fránya Péter, Patay József minorita rendfőnök, valamint a Szentpéter Egyesület kiküldöttei.

A tegnap délután keblei tanácskozással folytatott ma megtartandó érdemleges gyűlés előkészítésére. A keblei tanácskozáson javaslatot készítettek, amelyet a mai nagygyűlés elé fognak terjeszteni s amely kimondja, hogy a Népszövetség tagjait ezután nem föltétlenül ajánlás útján fogják megállapítani, hanem a római katolikus egyházköztség minden odofizetője tagja lehet majd. Ezáltal a népszövetségi tagok száma mintegy újabb százezerrel fog emelkedni.

SZEPTEMBER 20-ÁN

tartja

egyetlen hangversenyt,
a diadalmas olaszországi turnéja után a 38 tagu

DONI KOZÁK KORUS

• LAPONK BUDAPESTEN állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII., Baross-tér 19.

A Banca Nationala hiúsította meg a 20 millió dolláros kölcsönelőget

Bratianu Vintila a londoni Hambros bankkal tárgyalt az előleg folyósításáról

(Bucuresti, szeptember 14. A Mai Világ tud.) Az Adeverul részleteket közöl arról, milyen okok akadályozták meg a nagy kölcsön 20 millió dolláros előlegének folyósítását a Blair-konzorcium részéről, mint azt a minisztertanács üléséről kiadott hivatalos közlemény júliusban az ország közvéleményével tudatta.

A lap szerint a Banca Nationalának az Angol Banknál 90 millió aranylej letéje volt, amely ennek következtében mindig intervenálni tudott a valuta ingadozásainál és módjában állott a függő államadósságok szelvényeit is esedékességük időpontjában akadálytalanul beváltani. A Banca Nationala ép ezekre való tekintettel mindig kivételes jelentőséget tulajdonított ennek a letétnek és vele együtt a folyószámlahitelnek.

Amikor Bratianu Vintila miniszterelnök látta, hogy a kölcsöntárgyalások tulsokáig húzódnak, sőt akarta azokat, hogy a parlamentet végre összehívassa, és a londoni Hambros-bankkal tárgyalásokba bocsátkozott 20 millió dollár előleg folyósítása végett, amelyre fedezetül az Angol Banknál levő aranyletétet ajánlotta fel.

Miután azonban ez a fedezet a Banca Nationala részéről 10 millió dollár erejéig ép igénybe volt véve, a Hambros-bankháznak kellett volna kifizetnie ezt az összeget az Angol Bank részére, míg a kormány csak a huszmillió másik felét kaphatta volna meg. De még súlyosabban esett a latba az a körülmény is, hogy a Hambros-bank előlegfeltételei sokkal súlyosabbak voltak az Angol Bank folyószámlahitelének feltételeinél.

Emiatt a Banca Nationala tiltakozott letétének az Angol Banktól a Hambros Bankhoz való juttatása ellen és a kormány tekintettel arra, hogy ugyanis csak 10 milliót kapott volna 20 helyett, el is ejtette az előleg tervét.

Az Adeverul érdekes információi megerősítésre szorulnak.

A szovjetkormány meghosszabbította a Krupp-művek koncesszióját

Az oroszok is érdekeltséget vállaltak másfélmillió aranyrubellel

(Moszkva, szeptember 14.) A szovjet kormány ez eddigi orosz támogatás ellenére is veszteséggel dolgozó Krupp-művek koncesszióját meghosszabbította. A vállalkozásban most már másfélmillió aranyrubellel egy orosz társaság is részt vesz, Kruppék viszont három millió aranyrubelig vállaltak érdekeltséget. A vállalatnak az érdekeltségeknek megfelelően ezentúl Krupp-Manytsch német-orosz társaság lesz a címe.

Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való béltisztítást idéz elő és ez által sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségek-re vonatkozó tudományos irodalom több alapvető megalkotója írja, hogy a „Ferenc József” víz kitűnő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A spanyol forradalom következtében 4 ezernél több politikai letartóztatás történt

A barcelonai erőd zsúfolva van politikai foglyokkal

(London, szeptember 14.) A Daily Mail jelentése szerint a spanyol forradalom Valenciára, Barcelonára, Saragossára és Bilbaóra is kiterjedt. A forradalom értelmi szerzője Alexandre Leroux, a baloldali köztársaságpártiak vezetője, aki a forradalom céljaira számos képviselőt, papot, újságírókat és katonatiszteket nyert meg.

A katonai diktatúra jubileumán a forradalmi mozgalmak újabb kitérését várták és országsszerte a kaszárnyák-

ban riadókézsültségeket tartottak. A hatóságok számos letartóztatást hajtottak végre és a többek között letartóztatott Lopez Ocha konzervatívpartii képviselőt és Alhucomos volt miniszterelnököt.

A barcelonai erőd zsúfolva van politikai foglyokkal, kiknek legnagyobb része az intellektuális sorából került ki. Eddig négyezernél több embert tartóztatnak le a forradalmi mozgalmakban való részvételük miatt.

Bratianu Bebe a miniszterelnöknél interveniált a petróleumpanama vizsgálatának felfüggesztéséért

Még két képviselőt akarnak letartóztatni a petróleum panama miatt

(Bucuresti, szeptember 14. A Mai Világ tud.) Stelian Popescu ma délután szűkebb vezérkarával tanácskozást tartott és a kiszivárgott hírek szerint

még egy liberális képviselő, valamint két magas állami tisztviselő letartóztatása várható.

kiknek elfogatását a miniszterelnök Bukarestbe érkezésük előtt akarja fogamatosítani az igazságügyminiszter.

Az újabb vizsgálatokkal kapcsolatosan Enescu vizsgálóbíró Brassóba utazott, hogy Mazek miniszterrel bizonyos felvilágosításokat kérjen egy intervenció ügyében, amit a petróleumpanamával kapcsolatosan próbált meg egy igen befolyásos politikus.

A Cuvantul szerint, ha Mrazek mi-

niszter őszinte felvilágosítást ad a nála történt intervencióról, újabb két letartóztatás várható.

Bratianu Bebe a vizsgálat felfüggesztését kérte a miniszterelnöktől

(Mihaiesti, szeptember 14.) Bratianu Vintila, ki hazaérkezett és hétfőig mihaesti-i birtokán tartózkodik, ma fogadta a liberális párt több vezetőegységét. A liberális korifeusok kívánságára Bratianu Bebe arra kérte a miniszterelnököt, hogy Bukarestbe érkezéséig függesztesse fel a petróleumpanama ügyében folytatott vizsgálatot, miután ezt a kérdést csak Bratianu Vintila személyes beavatkozásával lehet megoldani.

A KÖZÖNSÉG SZEME

A Mai Világ tízezer lejes pályázata

„Ha tíz percig miniszter volnék” ...

A MAI VILÁG pályázatára kezdének befutni a panaszok. Sokan megértették, többen azonban félreértették intenciókat. Nem azt kívánjuk, hogy olvasóink általános szociális vagy nemzeti problémákat vessenek fel ebben a rovatban, hanem az állami, társadalmi, gazdasági élet területén előforduló napi problémákat, panaszokat, felszólításokat kívánjuk itt közölni.

1. szám.

Mi van a Szamosgáttal?

Ha tíz percig miniszter volnék, rendeletet adnék a kolozsvári városi mérnöki hivatalnak, hogy csináljon már valamit a kolozsvári Szamosparttal. Mióta a part mentén gátat emelnek, — reméljük, nem marad úgy, ahogy ma van, hogy elvige az első áradás — azóta elzárták a folyót, amely kiszáradt és borzalmas büzt áraszt. A Rákóczi-uttal párhuzamos Szamosparton egészen új városrész épült s a házak elő rakják ki mégis a szemetet. Lehetetlen állapotok vannak a parton. Most már több mint egy hete szünetel a munka is, — miért kell akkor továbbra is lezárva tartani a vizet?

A rákászó és halászgató gyermek-sereg, amely ellepte a folyót, nagyon kedves, de azért mégis jobb szeretnénk, ha a járványos betegségeknek ezt a melegágyát mielőbb megszüntetnék.

Tisztelettel:

V. L. Str. Fantanelei 3.

2. szám.

Közvetlen kocsik a vasuton

Ha tíz percig miniszter volnék, rendet teremtenék a CFR közvetlen vagonjaiban. A külföldi államokban a közvetlen kocsiban csak az utazhat, akinek jegye valóban a kocsin jelzett állomásra szól. Nálunk azonban okvetlenül a budapesti közvetlen kocsiba tolakszik az, aki csak Egeresre akar utazni s ezzel elveszi a helyet azok elől, akik valóban hosszú utra akarnak menni. Kérjük felhívni a CFR vezérigazgatóságának figyelmét erre az anomáliára, amely sok kellemtelenséget szerez a hosszú utazásokra kényszerült embereknek.

Tisztelettel:

Knöpfler Rudolf mérnök, Oradea.

Radics özvegye a Né szövetséget kérte fel a férje gyilkosai ellen lefolytatott vizsgálat ellenőrzésére

(Zágráb, szeptember 14.) Radics özvegye levelet intézett a Népszövetséghez, amelyben azt kérte, hogy a Népszövetség ellenőrizze a férje gyilkosai ellen lefolytatott vizsgálatot. Radicsné azzal indokolta kérését, hogy csak ezen az úton derülhet fény arra, hogy kik voltak a parlamenti véres merénylet értelmi szerzői.

A Népszövetség szokás szerint a tárgykörnek megfelelően a politikai bizottsághoz utalta a levelet elintézés végett, miután az ügy politikai természetű.

Dum-dum golyóval agyonlőtte a feleségét aztán önmagával végzett egy részeges csaposlegény

(Budapest, szeptember 14. A Mai Világ tud.) Szántási Lajos cserepérmunkás nemrégben feleségül vette Klárics Zsuzsanna, jómodu leányt, akivel szép hozományt is kapott. Szántási nem tudván a szakmájában elhelyezkedést találni, csak hogy állásba lehessen, beállott csaposlegénynek. Az azelőtt józanéletű, rendez emberből a kimálczó alkalom rövidesen iszákkost csinált és egyre sürűbben került haza részegen. A felesége előbb szemrehányásokkal fogadta, majd a veszekedések is állandó napirenden lettek náluk, míg egy ilyen összetűzés után félépémel hagyta az egyre durvábban felépő férjét és István-utai viceházmester rokonához menekült.

Szántási tegnap délelőtt végkép elkeseredve felesége elfordulásán, hatalmas katonai revolverrel felszerelten elindult asszonya után. Mint békéltetőt magával vitte Mayer nevű barátját is.

A viceházmesteréknél azonban zárt ajtókra talált, felesége rokonai nem akarták beengedni a lakásba.

Szántási átrohant a szemközti kocsmába és miután néhány pohár pálinkát megivott, intózatosa feldühödve felesége eljárásán, belétkte a lakás ajtaját és dum-dumgolyókkal töltött revolverével négyszer rálőtt feleségére. A golyók találtak és az asszony holtan terült el a szoba padlózatán. Ezt látva a férfi maga ellen fordította a fegyvert és mellbe lötte magát. Még élt, amikor a kihívott mentők kocsira tették, de utközben meghalt. A barátját bevitték a rendőrségre, aki úgy vallott, hogy fogalma sem volt arról, hogy Szántásinak ilyen sötét tervet voltak, őt békéltetésre vitte magával.

Az oroszok vásárolják meg az „Italia” testvérleghajóját

(Milano, szept. 14.) Már csak néhány nap választ el az M 55. az „Italia” testvérleghajójának elkészültétől. Az olasz légügyi miniszterium egyes lapok értesülése szerint nem szándékozik a leghajót sarki kutatás céljaira felhasználni s így kapóra jött az orosz ajánlat a készülőben levő leghajó megvételére. A római orosz ügyvivő megkezdte az ezirányú tárgyalásokat, melyek úgy látszik eredménnyel kecsegtetnek. A leghajót az oroszok sarkkutatás céljaira akarják felhasználni s ennek vezetője Nobile tábornokot igyekeznek megnyerni. Az expedíció kellő előkészítés után a jövő tavasz végén indulna az arktikus tájra.

H I R E K

Sámson Mária hangversenye Marosvásárhelyen

Sámson Mária, az Amerikába szakadt erdélyi magyar dalénekesnő, aki családja látogatására érkezett Marosvásárhelyre, szerdán este disztingvált, előkelő zeneértő közönség előtt tartotta egyetlen reprezentáns hangversenyét a Kulturpalotában. Marosvásárhelyt sohasem kerültek el a romániai turnéra vállalkozó művészi sztrókák, mégis ez az est kivánkozik a művészi élmények sorozatából.

Megállapítjuk, hogy olyan kvalitású dalénekesnő, mint Sámson Mária, mai napság nem igen található az európai operaszínpadok együttesében s kitélepülése általános vesztesége az európai zenekultúrának. Hangja csicsergő, olvadékony, egyenletes, meleg, nemes szoprán és oly biztonsággal bánik hanganyagával, mint a mesterfestő. Különösen erőteljesek és kifejezőek piano-pianissimói. Hangvétele, beosztása könnyed, kiejtése precíz és érthető. Amit mondani akar, azt anynyi szívvel és bensőséggel adja, hogy azok is értik, akik nem beszélnek a nyelvet, melyen énekel.

Általában ez a külsőleg is megnyerő subtilis és vonzó énekművésznő csupa ideg és szív, érdekesség és delez. Kedély és bonhomia tekintetében pedig magas klasszisát képviseli az izlésnek és természetes rászületésnek. Ahogy Brahms, Mahler, Bohm madrigáljait közvetíti, érezzük általa az alpesi esték báját, a virágok illatait és falukban megpattanó szívek idillikus hullámzását. A Standehenek szűzi vallomása, Hans és Grethe szögletes vívdása, meleg együttérzést vált ki Sámson Mára alakjai iránt.

— **Intervjút nem adok!** — szabadkozik, mikor öltözésében meglátogatjuk. A közönség előtt azonban bejelenti, hogy Amerikában 512-szer énekelte a „Rose Mary” dalosjáték főszerepét, melynek slágerszámát ráadásul adta.

És a köznőség nem mozdult a koncert végén helyéről, amíg Sámson Mária újabb ráadásokkal nem szerezte meg műsorát. Csütörtökön pedig izzó gyorsvonatok iramával, határon át repül Sámson Mária az oceánig, melynek csattogó, vihart támasztó ereje viszi tovább a tulsó partig... De a szíve azért idever vissza a Marosmenti kicsi házig, amelybe minden esztendőbe visszavárja és rebbanással bucsúztatja, — a felhőkarcolóknál is erősebb természeti kapocs jogán — az édesanyja...

De jut egy szál virág a hálás tanítvány csokrából az első énekmesternek: Gömörnyé Maleczky Mária-nak, a marosvásárhelyi zeneiskola kitűnő énektanárnőjének is, akit Sámson Mária az értékelésnek öszinte ragaszkodásával halmoz el. Az oceán így lesz pillanatra gyöngy határrá, a szülőföld és a családi kör, meg az iskola soha el nem mosódó erejével szemben...

(gy. zs.)

— **Keddre halasztották a nemzeti parasztpárt vezérőlbizottságának gyűlését.** Bukarestből jelentik: A nemzeti parasztpárt tegnap este tervezett vezérőlbizottsági ülését keddre, szeptember 17-ére halasztották. Az elhalasztás oka Maniu Gyula távolléte a fővárosból. A keddi ülésen megtárgyalják a hadsereghez és az igazságszolgáltatáshoz intézendő manifesztum szövegét.

Egy amerikai várost elpusztított a föld színéről a dühöngő orkán

(Newyork, szeptember 14. Saját tud.) Nebraszka állam területén hatalmas tornádó vonult végig, amely 20 embert ölt meg és többszáz embert súlyosan megsebesített. A dühöngő vihar négy tomyai iskolát tanítás közben rombadöntött. A szerencsétlenség színhelyére külön-

vonaton hatalmas mentőcsapat indult.

Dawis városkát az orkán teljesen elpusztította, házaik rombadöntötte és az egész városban nem találni egy lakható épületet. Az orkán áldozatai nagyrészt Dawis város lakói közül kerültek ki.

Háromszázötven repülőgép és 14 ezer ember vett részt a francia légi flotta hadgyakorlatán

(Páris, szept. 14.) A francia főváros közelében ma reggel nyolc órakor kezdődtek a légi flotta egy részének nagy gyakorlatai, amelyekben összesen háromszázötven repülőgép és tizennégyezer ember vett részt. A két napos gyakorlatot először úgy tervezték, hogy az egész hatalmas repülőraj egy időben tömött sorokban átrepül Páris felett, ezt azonban Paimleve hadügyminiszter csak a legutolsó pillanatban nem engedélyezte. A gyakorlatnak így más programot adtak, de így sem szűkölködik érdekesség nélkül. Már maga a gépmadarak óriási tömege lenyűgöző hatással van a földről szemlélőre, amihez háromszázötven motor beregése s vaktöltényekkel dolgozó gépfegyverek állandó kattogása adja a kísértő zenét. A gyakorlatot három légi dandárparancsnokság egymással egyetértésben a földről irányítja. Általános szabályként adták utasításba, hogy amennyiben az egyes osztagok egy-egy gépet két-három „el-

lenséges” gép vesz körül, előbbi haroképtelenné tekintendő és le kell szállni. A zsúri ezt a földről állapítja meg és Mors-hívójelekkel hozza az illető gépnek a leszállásra vonatkozó utasítást tudomására.

A lapok a gyakorlattal kapcsolatban éles támadásokban részesítik a francia aviatika vezetését és különösen a baloldaliak a hadügyminiszter ellen intéznek ez alkalomból erős offenzívát, azt hangoztatva, hogy a felesleges és veszélyes légi hadműveletek még inkább lejáratták a francia repülésügy tekintélyét. A Quotidien hóbotnak bélyegzi azt a különben már lefújt tervet, hogy a gyakorlatozó repülőgépek tömege megjelenjék a francia főváros felett. A lap szerint a gyakorlat miatt interpellációk lesznek a parlamentben, ahol arra akarnak rámutatni a légi manőverrel kapcsolatban, hogy ez a gyakorlat azt bizonyította, hogy a francia kormány látokban elelsége a leszerelésnek

— **Zsidó újév.** Ma este kezdődött meg a zsidóság legnagyobb ünnepe, az újév, amely vasárnap estig tart. A zsidók ősi szokás szerint, ezeken a napokon, amelyek a szeretet és a béke ünnepnapjai, megbocsájtanak minden sérelemért, amely egész éven át érte őket és templomaikban buzgón imádkoznak, hogy az új esztendő boldog béke jegyében folyjon le.

— **Uj francia miniszterek.** Párisból jelentik: A minisztertanács Lauren Eynacot repülészetit, Henry Cheront pedig kereskedelmi miniszterré nevezte ki.

— **Argetoianu beszámol a politikai helyzetéről.** Bukarestből jelentik: Argetoianu ma Mihaestibe utazott, hogy Bratianu Vintila miniszterelnöknel beszámoljon az általános külpolitikai helyzetről és azokról a belföldi problémákról, amelyek távolléte óta az országban napirendre kerültek.

— **Grázmise Amundsen és társai lelkiüdvéért.** Oslóból jelentik: Tromsoi jelentés szerint tegnap grázmise volt Amundsen és társai lelki üdvéért. — Párisi jelentés közli, hogy a norvég partok közelében talált repülőgépszárny nem a Latham gépe, hanem a Strassbourg francia cirkáló repülőgépe, amely kutatás közben kényszerleszállást végzett s megsérült.

— **Leszurta a menyasszonyát, majd saját ereit metszette fel egy galaci exportőr.** Galacból jelentik: Megdöbbentő tragédia játszódott le a zsidó újév előestéjén, amely izgalomban tartja Galac zsidóságát. Panow Sarder befolyásos galaci exportőr jegyben járt mintegy három hónapja Silbert dúsgazdag gabona-exportőr Róza nevével lányával. A jegyespár a hét elején összekülönbözött és a lány visszaküldte vőlegényének a jegyűrűt. Ma este a templom kapujában Panow megkérte menyasszonyát, aki édesanyjával az esti istentiszteletre készült Panow könyörgött a lánynak, hogy béküljenek ki és mikor elutasító választ kapott, tört rántott elő és mellbeszurta menyasszonyát, majd átmetszette saját karjait és nyakát az ereit. Panow kórházba szállítása közben belehalt sérüléseibe, míg menyasszonya állapota súlyos, de nem életveszélyes.

* **Megjelent a Calauza-Utmutató** ingyenes szeptemberi száma. Tartalmazza egy a vasuti, mint az autóbuszok menetrendjét, állami és városi hivatalokat, orvosok címeit és a legjobb kolozsvári beszerzési forrásokat. Megtalálható cukrászdákban, borbély- és manikürsalonokban, orvosi rendelőkben, menetjegyirodáknak és a kávéházakban. Szállodák portásainál ingyen mindenki megkaphatja.

Hotel Metropol Bukarest

A királyi palotával szemben

Modern confort!

MAI VILÁG

Modern confort!

minden olvasója

15% kedvezményt kap a szobaárakban

ha felmutatja ezt a hirdetést!

— **Megérkezett Svédországra a spanyol király.** Stokholmból jelentik: Alfonz spanyol király hadihajója ma reggel elérte a svéd partot. A király hajóját Arpedórombolóraj zászlódiszben kísérte a kikötőbe s a hajó felett feldíszített hadirepülőgépekből álló repülőraj keríngett. A svéd király a partot ért spanyol hajóra ment s öleléssel üdvözölte a spanyol királyt. Ezután Alfonz király balján a partra lépdelték s óvácik közben kocsiba szálltak.

— **Elsülyedt egy olasz kiránduló hajó, amelyen Nobile utazott.** Rómából jelentik: A Stefani távirati iroda Caglianiból érkezett jelentés szerint közli, hogy a kikötő bejárata előtt mintegy nyolcszáz méternyire távolságba egyik olasz kiránduló hajó léket kapott és elsülyedt. Az utasokat segélyhajók kimentették a tengerből. A kirándulók között volt Nobile tábornok is, aki már több olasz kikötővárost meglátogatott s most a hajóvált Pisaba akart utazni.

— **Háromszázezer frankra volt biztosítva Bokanowsky kereskedelmi miniszter.** Párisból jelentik: A Le Figaro mai számának közlése szerint Bokanowsky kereskedelmi miniszter röviddel azelőtt, hogy repülészerencsétlenségnek áldozatul esett, háromszázezer frankra biztosította magát. A biztosító intézet a napokban kifizeti az életbiztosítási összeget a családnak, akik nem is tudtak arról, hogy a miniszternek életbiztosítása van.

— **Millió csempészést fedeztek fel a konstantcai kikötőben.** Konstantinábul jelentik: A Principessa Maria nevével hajón nagyarányú csempészésnek jöttek nyomára, melynek elkövetői milliókkal károsították meg az államkincstárt. Számos letartóztatás történt az ügyben.

— **Kétszáz ezer drachma váltásdíjat követelnek az athéni román konzul feleségéért.** Athénből jelentik: Magántávirat szerint Niculescu athéni román konzul nejét görög rablók elrabolták és 200.000 drachma kártérítést követelnek érte.

— **A zsidó alkalmazottak ünnepe.** Bukarestből jelentik: A munkaügyi miniszter elrendelte, hogy a kereskedelmi és iparvállalatok zsidó alkalmazottjaikat szeptember 15-én (újév) és 24-én (hosszunap) kötelező módon szabadságolják a vásárnapi munkaszünet rendelkezéseinek megfelelően.

— **Üresek a gyufaskatulyák.** A kolozsvári gyufagyárból kikerülő gyufák ellen általános a panasz a közönség és a trafikosok körében. Utóbbi időben olyan gyufaskatulyák kerülnek ki a kolozsvári gyárból, melyek félig vannak gyufával telve és a vásárlók naivabb része, akik nem tartják képesnek a gyufagyárat arra, hogy félig üres skatulyákat bocsájt forgalomba, nap-nap után hatalmas botrányokat rendez a trafikokban, a trafikosokat gyanúsítva a skatulyák kiürítésével. Ezenkívül a gyufák minősége ellen is számos panasz hangzik el. A gyufákról hiányzik a foszfór, vagy ha van rajtuk, akkor nem akarnak meggyulni. Felhívjuk a monopól igazgatóság figyelmét a gyufagyári állapotokra.

Hirdessen a Mai Világban

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság Kolozsvár

Hirdetmény

A Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Cluj-Kolozsvár 1927. március hó 19-én tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet alaptőkéjét 100.000 darab 100 leu névértékű bemutatóra szóló részvény kibocsátása által 15.000.000.— leuról 25.000.000.— leura felemeli. A közgyűlés az igazgatóságra bízta, hogy az általa alkalmasnak talált időben bocsássa ki az új részvényeket.

A fenti közgyűlési határozattal kimondott alaptőkefelemelést a Comisiunea Speciala Econ. 88.846—1927. szám alatt jóváhagyta, illetőleg engedélyezte.

Az igazgatóság ezen 100.000 darab részvényből 50.000 darabot 1927. november hó 12-én már kibocsátott, a további 50.000 darab új részvény kibocsátását pedig a következő feltételek mellett határozta el:

Ezen 50.000 darab új részvényre minden régi 4 darab részvény bir-

tokosának 1 darab új részvényre elővételi jogot biztosítunk, részvényenként 135 leu árfolyam mellett. Az elővételi jog gyakorlása alkalmával a régi részvények lebélyegzés végett előmutatandók.

Az esetleg nem optál részvények elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik. Ezen részvények kibocsátási árát 155 leuban állapítjuk meg.

A részvényenkénti átvételi árból 100 leut a részvénytőkére, 30 leut a tartaléktőkére, 5 leut pedig részvényilleték és kiállítás költségre fordítunk.

Az elővételi jog 1928. szeptember 15-től 30-ig bezárólag hétköznapon az intézet pénztáránál Cluj-Kolozsvárt és fiókjaitól Belean-Bethlen, Dej-Dés és Jibou-Zsi-bón a hivatalos órák alatt gyakorolható. Ezen idő lejártával az elővételi jog megszűnik. Az elővételi jog gyakorlásával egyidejűleg fizetendő be részvényenként a 135

leu, illetve a részvények jegyzésekor a 155 leu ár.

A kibocsátandó részvények tulajgyezése esetében az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy a jegyzéseket legjobb belátása szerint aránylagosan redukálhassa.

A kibocsátandó új részvények 1928. évi július hó 1-től részeseinek az üzlet eredményében és ennél fogva 1928. július hó 1-től a részvények árának befizetése nap-

jáig járó évi 12 százalékos kamattal megfizetendő.

A befizetésről ideiglenes elismervényt szolgáltatunk ki, melynek ellenében később megjelölendő és hirtapilag közölteendő időpontban adjuk ki az új részvényeket.

Cluj-Kolozsvár, 1928. augusztus hó 18. napján.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt igazgatósága.

Nyugdíjas tisztviselőket

akvizíciós munkára
fix fizetéssel és magas jutalékkal
állandó munkára
keresünk
(Cim a kiadóban)

HIRDESSEN A MAI VILÁGBAN

Egy viszontbiztosító intézetről

Látogatás a kolozsvári America biztosítónál

Az America Első Biztosító Társaság cluj-i aligazgatósága Monostori-ut 82. számú iradjában felvesz viszontbiztosításokat a hivatalos órák alatt, bármely életkorig orvosi vizsgálat nélkül 1200 lej befizetési díj és halálesetenként 100 lej hozzájárulás fizetése mellett.

Aktuálisnak tartottuk felkeresni az America-t, amely köztudomás szerint is nagyszámú üzletféllel rendelkezik s újabbán bevezette az ugynevezett amortizment sorsolásokat, amelyekkel népszerűségét kétségtelenül fokozta. Az America irodájában Nagy Miklós aligazgató fogad és kérdéseinkre a következőket mondja:

—Nagyon szívesen szolgálok bármilyen felvilágosítással, sőt azt akarom, hogy mindenki könyveinkből szerezzen meggyőződést arról, hogy mi teljesítjük a vállalt kötelezettségeket és nem lehet minket egy kalap alá vonni például a regátban megbukott házasságbiztosító intézettel. Anélkül, hogy valaha is más intézeteket kritizálnék, egyéni véleményemnek adok kifejezést akkor, amikor azt mondom, hogy az ilyen intézetek nem is működhetnek sokáig. Aki házasságra köt biztosítást, az nyilván házasodni is akar s hat hónap múlva holt bizossággal esedékes lesz minimális befizetésével szemben a százezerlejes követelése. Ezzel szemben mi életbiztosítást csinálunk, amelynek kimenetele nem az ember szabad akaratától függ amelyre lehet spekulálni, de nem építeni.

— Tessék megnézni: eddig 14.392 biztosítást kötöttünk, de ehhez még husz százalékos számíthatunk, mert sok kötvényen férj és feleség együtt van biztosítva. A csoportok ezeröt-századosok. Eddig kétszázötvenen felüli halálesetért fizettünk. Az átlagos összeg, melyet a biztosított kapott 60—65.000 lej volt — mindenkor a kötvény rendelkezései szerint fizettünk — és pedig a haláleset igazolásakor azonnal 10

ezer lejt, a többi ráeső összeget 90 napon belül. Azt is közölhetem, hogy 4000 lejen felül még senki sem fizett többet hozzájárulást. De mi, akik részvénytársasági alapon működünk, harmincöt százalékos tartalékolunk melyek előkelőpénzintézeteknél vannak elhelyezve. A tartalékolás azt szolgálja, hogy azok, akik a törvény szerint megállapítva bizonyos időn túl már nem kötelezők a száz lejelet hozzájárulás címen fizetni, szintén kielégíthetők legyenek teljes 100.000 lejjel. S erre meglegyen a kellő fedezet.

— Még szolgálhatok néhány adattal, folytatta az aligazgató. Tessék a mi irodáinkat megnézni. Turdan huszonöt tisztviselőt foglalkoztatunk és itt 4-et, de az országban mindenütt vannak vezér- és főügynökségeink, szóval egy csomó embernek adunk kenyeret. Az intézet egy éve áll fenn s kifizettünk ügynöki díjakban jutalékokban több mint 7 millió lejt, valamint a biztosítóknak előleget, 2.800.000 lejt és végleges kifizetésekre 3.200.000 lejt, amortizkifizetésekre 3.200.000 lejt, amortizjuliuss 30-án, aug. 15. és 30-án tehát egy hónap alatt fizettünk 1 kötvényre 25—25.000 lejt és 10 kötvényre 10—10.000 lejt, összesen 15 kötvényre 3000.000 lejt.

— Nyugodtan mondhatom, hogy van morális alapja a vállalkozásnak, mert a szegényebb néposztály jól jön ki, ha biztosít. Haláleset alkalmával azonnal pénzhez jut, azután pedig megkapja a kötvény rendelkezései szerint neki járó összeget. Nem szabad elfeledni azt a szempontot sem, hogy ezekkel a biztosításokkal az öregek, akiket biztosítanak, megbecsüléshez jutnak nem tekintik őket tehernek, mert ott van az a tudat, hogy gondoskodásukért kárpótolva lesznek.

— Nekem az volt a célom az intézet létesítésékor, hogy reális befektetés mellett embereket foglalkoztassak, másokon segítsek, ami — nyugodtan mondhatom —

teljes mértékben sikerült is. Ma mindenütt tudják, hogy a vállalt kötelezettségeinknek eleget teszünk mert olyasmire vállalkoztunk, ami emberileg teljesíthető.

— Tudnék sok esetet felhozni, hogy a dolog erkölcsi részére világítsak rá. Családok öreg tehetetlen embereket, koldusokat biztosítottak be s magukhoz vették ennek fejében az illetőt. Az öreg, elhagyott ember is jól jött ki a gondoskodással, de nem fizetett rá az illető sem.

— Ezeket a szempontokat mérlegelni kell, amikor egy ilyen intézetet megbirálunk. Egyébként mi álljuk a kritikát. — Az a fontos, hogy minden irányú kötelezettségeinknek eleget tettünk.

Az aligazgató megmutatta ezután a működési engedélyt, melyet a minisztertanács 1664. szám alatt engedélyezett.

Az 1928. augusztus 30-iki amortizment huzáson az alábbiak nyertek:

- 1. Nro: pol. 77. Nemes Károlyné din Turda 25.000 lej

- 2. Nro. pol. 15020. Maxim Péter din Cornea 10.000 lej
- 3. Nro: pol. 3138. Iuliu Florea din Resita 25.000 lej
- 4. Nro: pol. 14228. Budian Ana din Turda 10.000 lej
- 5. Nro: pol. 15173. Galis Petru din Farcashaza 10.000 lej
- 6. Nro: pol. 12424. Kerekes Albert din Dej 10.000 lej
- 7. Nro: pol. 8143. Misztu Lajos din Baia-Mare 10.000 lej

Alábbiaknak az intézet a kötvény szerint 10 százalékos fizetése ki a biztosított fél bekövetkezett halála miatt.

- 1. Maier Marici sz. Hurubi Mária dévai lakos kapott 10.000 lejt, a 100.000 lej tizszázalékát.
- 2. Juhász János és Máté Ferenc bánffyhungadi lakosok 10.000
- 3. Dobosy Alexandru cluj alkós 10.000
- 4. Sipos Vasile Huedin 10.000
- 5. Juhász Péter 10.000
- 6. Csüdöm György Huedin 10.000
- 7. Botu Tóth Ferenc Huedin 10.000

KIMUTATÁS

az 1928. szeptember hó 1-ig véglegesen kifizetett halálesetekről, valamint a felszámolt halálesetekre eszközölt befizetésekről:

Sorszám	N é v	Kötvény szám	Lakhely	Megye	Befizetett összeg és hozzájárulás	A társaságtól kifizetett összeg
1	Vas Mihály	65	Turda	Turda	1200	35035
2	Veglicsek Francisc	29	Lupen	Huned.	1300	34970
3	Cenean Absolon	11	Noslac	Alba	1400	36270
4	Mucsi Mihályné	8	Turda	Turda	1500	68705
5	Borza G. si soji	137	Borzești	Turda	1600	66590
6	Nagy Alexandru	305	Turda	Turda	1700	57720
7	Popp Mihályné	794	Cluj	Cluj	1800	54210
8	Rein Dénes	172	Cluj	Cluj	1900	52325
9	Cátana Simon	144	Brăzeșt	Turda	2000	45630
10	Borza G. si Sojia	252	Borzeșt	Turda	2100	33020
11	Deák Alexandru	229	Dej	Somes	2200	31135
12	Vigh József	67	Remeteș	Turda	2300	44520
13	Moldovan Ștefan	183	Gilou	Cluj	2400	49875
14	Szabó Gergelyné	302	Cluj	Cluj	2500	33995
15	Nagy Gáborné si soji	179	Cluj	Cluj	2600	43550
16	Popp Jánosné	168	Turda	Turda	2700	47580
17	Popp Dumitru	16	M. Viteazul	Turda	2800	47320
18	Balint A. si soji	295	Dej	Somes	2900	44980
19	Csatlos I. si sojia	207	Turda	Turda	3000	46475
20	Bálint József	839	Turda	Turda	3200	37245
21	Mille Gergely	2243	Măcău	Cluj	1200	51220
22	Ulmann Todor si sojia	416	Urca	Turda	1800	58240

Továbbá 228, haláleset egyenként 10.000 lejt, előleggel kifizetve. Összesen: 2,280.000 lej. A hátralék fizetendő 60 és 90 nap múlva.

Betörő a plébánia házfedelén

Izgalmas hajsz a gonosztevő után, aki megszökött a katonaságtól, gyalogszerrel bebarangolta az országot, végül pedig szalonnát és cipőket lopott a kolozsvári katolikus plébániáról

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 14. A Mai Világ tud.) Alig néhány napja annak, hogy a kolozsvári rendőrség izgalmas, regénybeillő hajszát el fogta az egyetem tözsomszedságában levő piarista-templom katakombáiban azt a fiatalok betörőt, aki éretlen fejével fel akarta törni az egyetem kaszóját és máris olyan eset foglalkoztatja a kolozsvári rendőrséget, amely érdekességében minden bizonnyal megüti a világvárosi nivót.

A kicsinek látszó bűnesét főszereplője Kajtsa István 23 éves dezertáló katonája, akit ócska lim-lomokkal és szalonnával teletömött zsákjával együtt a járókelők hatalmas tömege szedett le a Fötéren levő római katolikus plébánia fedeléről, a meglinceselettől pedig csak a rendőrség idejében történt közbelépése mentette meg.

Gyanakodnak a plébánián

A Kajtsa János igénytelen személye körül szövődő „rémregény” mozzanatai valóságos filmszerűen peragtek le. Délután 11 óra felé történt, hogy a plébánia egyik lakója a pince közelében különös neszre lett figyelmes. Gyanút fogott, egyedül azonban nem mert utána nézni a dolognak, hanem elment segítséget hívni a titokzatos ügy felderítéséhez.

Mielőtt azonban a gyanakodó lakó visszatért volna, a pincéből egy kopott ruhába öltözött fiatalember mászott ki. A gyanús idegen hátán hatalmas zsákok cipelt, amikor pedig észrevette, hogy a lakók vészjelzősávján közelnek feléje, hirtelen változtatott nyugodt modoru taktikáján és eszeveszetten rohanni kezdett a padlásfeljáró irányában.

A lakók természetesen nyomában. Kezdetét vette a hajsz, amelynek hullámai nemsokára a forgalmas uccára csaptak. A betörő ugyanis maga után vonszolva zsákját, előbb a kéménylyukon keresztül próbált a fedélre menekülni, miután azonban kísérlete sikertelen maradt, macskalygességgel kinnászott a padlás egyik szerelő nyílásán.

Izgalmas pillanatok

A bizonytalanul össze-visszarohanó fiatalember hamarosan magára vonta a járókelők figyelmét. A plébánia előtt hatalmas tömeg gyűlt össze, a nők sikoltoztak, mert a pléhfedelen szaladgáló fiatalember olyan mozdulatokat tett, mintha le akarná vetni magát az uccára. Izgalmas pillanatok következtek, a tömeg pedig nőttön nőtt.

A padlásnyíláson keresztül többen a fedélre másztak és üldözni kezdték a betörőt, aki az egyik szomszédos ház esatornáján az udvarra ereszkedett, a tömeg azonban elállta a ház mindkét kijáratát és még mielőtt menekülhetett volna, nyakonesipték az izgalmas kalandokba bocsátkozó betörőt.

Szomorú finálé, amelyben tisztázódik egy múlt

A szerencsés fogás után a közönség sorából többen kiváltak és ültelgelni kezdték a betörőt, míg végül is megérkezett a rendőrség, mely kimentette a lincselni akaró tömegeből.

A fiatalembert az első kerületi rendőrségre szállították, ahol azonnal megkezdtek kihallgatását. Megállapították, hogy Kajtsa Istvánnak hívják, 23 éves brassói illetőségű. Nem tagadta bűneit.

— Bukarestben szolgáltam — adta elő a betörő vallomását — mint ka-

tona, a nehéz viszonyokat azonban nem tudtam elviselni és ezért megszöktem. Gyalogszerrel az egész országot bebarangoltam, míg végül Kolozsvárra vetődtem.

Mindenütt csak ételt loptam. A plébánián is szalonnát akartam magamnak szerezni.

Átkutatták a zsákokat, cipőkkel volt

Az erdélyi rendőrségek megkeresésére Konstancában letartóztattak egy szélhámos fakirt

A zsebmetszés keleti mésztkuma, a ravasz „proféta”, még fakirtársát sem kímélte

(Cluj-Kolozsvár, szept. 14. A Mai Világ tud.) A keleti mésztkum és az emberfeletti erők földi helytartóságának igaz képviselője, Achmed Amin-Habal fakir, aki Allah szentélyének körében született, jövőbe lát és mindenkinek sorsát isteni csodával megjósolja, a rendőrséget azonban még sem tudta elkerülni. A tegnap ugyanis szemének makacs vitézét a konstancai rendőrség letartóztatta, hogy feleljen különböző szélhámoságaiért.

A fakir letartóztatása tulajdonképpen az erdélyi rendőrségek megkeresésére történt. Mert a komor nézésű, haloványarou hindus, a helyett, hogy szigorúan csak az isteni tanok hirdetésére korlátozta volna aktivitását, más emberek zsebébe nyúlt és ahol tehetet, ezüstkalakát vágott zsebre.

Két héttel ezelőtt lépte át Zombolyánál a román határt a szépenévű Achmed Amin-Habal isteni fakir és mapokon keresztül szaladgált Temesvárt engedélyért, hogy előadást tarthasson és emberfeletti képességeit a nagyközönséggel is ismertesse. Miközben azonban akcióját hofolytatta, az egyik temesvári moziban két zsebmetszést követett el, a rendőrségnek pedig az a gyanuja, hogy több temesvári mésztkum betörős is a fakir lelkét nyomja.

Achmed Amin-Habal temesvári lakásáról kifizetetlen számlával távozott a ravasz fakir, azonban nem mulasztotta el magával vinni házi-

tele, amelyeket az udvaron levő cipész raktárából lopta és szalonnával, amit a pincéből emelt el.

— Volt már büntetve?

Előbb gondolkodik, aztán válaszol. — Igen, 1926-ban a brassói törvényszék lopás miatt hat hónapra ítelt. Mechanikus voltam, nyomorogtam és ezért loptam.

Vallomása végén heves zokogásba tör ki: leakartam vetni magam az uccára... Miért nem öltem meg magam?...

A kalandos betörőt kihallgatása után átadták a hadbírósnak, előéletének tényleges megállapítása ügyében pedig a nyomozás folyik.

gazdájának ezüst evőeszközeit és ékszerét.

A titokzatos hindus elvetemedett ségét mi sem igazolja jobban, mint hogy szélhámoságaitól fakirtársait sem kímélte. Tövisen ugyanis észretalálkozott egy régi fakirismertőségével, akitől tízezer lejt csalt ki a legagyafutóbb módon és a pénzzel két nap alatt nyomtalanul eltűnt.

Miután a temesvári rendőrséghez egyre-másra érkeztek a bűnvádi feljelentések, a temesvári nyomozó hatóságok országos körözölevélet adtak ki a fakir ellen. Ezzel egyidejűleg még több erdélyi rendőrség kérte a fakir letartóztatását, mert a hindusnak egynapra tartózkodás elég volt ahhoz, hogy hátra hagyja emlékeit.

A konstancai hatóságok a körözölevél alapján abban a pillanatban tartóztatták le, mint jegyet váltott magának a „Constantinopole” nevű hajóra, amellyel Törökországba akart utazni.

Kezdetben tiltakozott a letartóztatás ellen, a bilincsek azonban megpuhították az előrelátásában felstült fakirt.

Temesvári rendőrhatalóságok a fakir letartóztatásáról értesítették a külföldi államrendőrségeket is, mert az a valószínűnek látszó gyanu merült fel, hogy a fakir nemzetközi szélhámos, aki Romániát csak arra akarta felhasználni, hogy az európai rendőrségek elől Keletre meneküljön.

SPORTVILÁG

Az olasz atléták legjobbjai startolnak a vasárnapi magyar-olasz viadalon

(Budapest, szept. 14. A MAI VILÁG tudósítójától.) A verseny sportszemponthól az év legkimagaslóbb eseménye lesz. Olyan küzdelmek és eredmények várhatók, amelyek megfelelnek a két nemzet sportbeli nivójának. A magyarokra már nagy feladat vár. A tavalyi kudarcot kell feledtetni és pedig imponáló stílusban és fölényben. Ezt teljes joggal szinte megköveteli a magyar sportársadalom. Ezt pedig csak úgy fogják elérni, ha valamennyi válogatot az legteljesebb tudással és lelkesedéssel fog küzdeni.

Az Admira erősen készül a Ferencváros legyőzésére. A Ferencváros vasárnapi nagy ellenfele, az Admira szombaton délután érkezik Budapestre. Az osztrák együttes szokatlanul nagy ambícióval készül erre a találkozásra, mert szeretne revánsot venni legutóbbi vereségéért. Az Admira csatársorának két krekkeje, Schall és Runge a vasárnapi mérkőzésen helyet csevelnek egymással, mert így remélik, hogy támadósrók akcióképes lesz.

KAC—Románia barátságos mérkőzés. Vasárnap délután 5 órakor a városi sporttelepen barátságos mérkőzés keretében fognak találkozni a KAC és Románia. Előzőleg a divatba jött egész csapatok tartják meg mérkőzéseiket. A fodorások az ékszerészek ellen debütálnak, míg az orvosok a focball bírákat akarják kigyógyítani győzelmi reményeikből.

Halasztást szenved a Tennis Club bajnoki versenye. A Tennis Club házi bajnoki versenyeinek ma kellett volna megkezdődnie. A beállott esőzés miatt a versenyt elhalasztották egy-két nappal.

MOZIVILÁG

Harry Piel felépült és megint játszik

Harry Piel, a világhírű akrobatikus filmszínész néhány héttel ezelőtt súlyos katasztrófának esett áldozatul. A nagyszerű sportsman motorbiciklijével végzett nehezebb mutatványokat és közben eltört a bicikli fékje, ami magával rántotta a mélységbe a gépet, utasával együtt.

Harry Piel erős szervezete azonban hamar legyőzte a sebeket és néhány heti lábadozás után felfrisülten, mintha csak semmi sem történt volna vele, megjelent legutolsó filmjének, „Egy éjszaka rejtelmei” című film bemutatóján. A filmnek külföldön hatalmas sikere volt, elsősorban azért, mert a betegségéből felgyógyult Harry Piel is jelen volt a bemutatón, amelyet pedig a film elsőranguan sikerült, úgy, hogy a közönség a film összes előadásairánt hatalmas lelkesedést tanusított.

Külön érdekessége az „Egy éjszaka rejtelmei”-nek, hogy a film főszerepét Harry Piel bájos és fiatal felesége, Day Holm alakítja. A kitűnő, izgalmas film az „Uránia”-mozgó tegnap mutatta be először Kolozsváron, hatalmas siker mellett.

Megnyílt

ujonnan átalakítva

Diamanstein Lázár

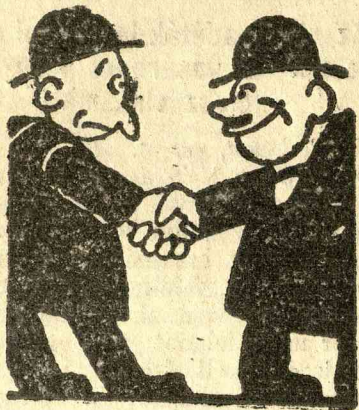
női és férfi konfekció üzlete!

Elegáns
női köpönyegek, kész és rendelés után
félfiruhák kaphatók.

Nagy választék női szőrmebundákban

Valódi női szőrmebunda	7500 Lei
Elegáns női köpöny, szőrmével	2500 Lei
Divatos trenchcot	1750 Lei
Finom plüssköpeny, szőrmével	4000 Lei
Leányka köpöny	1350 Lei

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy megint itt a zsidó újév és az emberek minden jót kívánnak egymásnak...

— Különösen a politikusok, akik már megbékéltek a petróleum panama körül...

— Vajon azt is kívánni fogják, hogy a jelenlegi kormányt kicseréljék egy jobbra?

— Ezt csak a náivak kívánhatják, mert senki sem bolond, hogy egy jó kormányt adjon egy rosszért.

— Mit szól hozzá Pancser ur, hogy Cuza hívei közzétették a jövőre antiszemita kormány névsorát.

— Ugyúgyis, hogy kezdenek el zsidósodni.

— De hiszen a listában egyetlen zsidó sincs?

— Az nem baj, de ezt a kormánytők a zsidó újévre kívánták maguknak és csak az a szerencse, hogy mánt a többi újévi kívánság, ez sem fog beteljesedni.

— Mit szól hozzá, hogy mennyire javultak nálunk a közbiztonsági állapotok?

— De mennyire. A vasutakon egyetlen ellenőrt sem lehet látni.

— Mondja már Pancser ur, mi köze az ellenőrnek a közbiztonsághoz?

— Sok. Kohn jegy nélkül utazott a vasuton. Egyszerre csak beront egy marcona alak az egyedül ülő Kohn kupéjába és mellének szegzi a revolvert.

„Te jó Isten!” — kiált vjedten Kohn, de a következő pillanatban észreveszi a rabló kezében a revolvert és megkönnyebbülten felsóhajt:

„De megijesztett. Azt hittem, hogy az ellenőr.”

— Hát tényleg nagy a közbiztonság és ennél maradsunk.

— Ha már olyan nagy a közbiztonság, mondjon Pancser ur egy megbízható címet.

— ADLER Kolozsvár, Szentegyház ucca 5. Legbiztosabban itt szerezhethi be gyerekei és egyensapka szükségletét.

— Pancser ur ismeri azt a nőt, hogy „az én babám egy fekete nő.”

— Tudom. Biztosan „Gladys” krémét használ.

Fővárosi kiállítás utcai és sport öltönyök, felöltők már 4000 lejtől

E. Sylvester Ferenc

uriszabóságban készülnék Cluj, Mincréfőltör és.

A BUDAPESTI TOLNAI VILÁGLAPJA

minden számához egy keménykötésű teljes regény ingyen!

Ara 40 lej

Pussy Uhl regényes tragédiája tisztázódott

A biztos börtön elől menekült a halálba Beese, aki a följelentéstől féltében gyilkolta meg kedvesét

(Berlin, szept. 14. A Mai Világ tudósítójától.) Pussy Uhl hirhadt félvilági hölgy tragédiájának titka már tisztázódott. Pussy Uhl tudva levően saját lakásán meggyilkolta kedvese, Beese pilóta, aki aztán öngyilkos lett. A rendőri nyomozás során ma végre megállapították, hogy Beese azért lőtte agyon Pussy Uhl-t, mert kedvesével együtt rengeteg csalást követett el, amelyekkel tömérdek embert nagy mértékben megkárosítottak. Pussy Uhl azzal fenyegette kedvesét, hogy mihielyt elhagyja, azonnal rendőrkézre juttatja. Maga Pussy Uhl, ha fenyegetését be is váltja, egyáltalán nem került volna bajba, mert már sok esztendővel ezelőtt megállapították róla a törvényszéki szakértők, hogy büntetőjogi szempontból teljességgel beszámíthatatlan.

Beese pilóta, aki mindenütt mint gróf Arnim szerepelt, sok embert rá tudott beszélni arra, hogy nagy összegekkel vállaljon érdekeltséget olyan vállalatokban, amelyek csak papiroson voltak meg. Beese a többi közt Pussy Uhl-el együtt „alapított” egy kolbászgyárat, egy kiviteli üzletet, egy konzervgyárat, egy házépítő szövetkezetet, természetesen olyképen, hogy a hiszékeny tőkésektől kicsalt nagy összegeket az utolsó fillérig a maguk céljaira költötték el. A rendőrség alig győzi átvenni a tömérdek följelentést, amely napról-napra érkezik Beese és Pussy Uhl ellen, akik végképen megmenekültek a földi igazságszolgáltatás elől.

Dózsa Dániel emlékünnepelet tart az Erdélyi Irodalmi Társaság

Ezt követőleg Kemény Zsigmond és Orbán Balázs emlékünnepelet rendeznek

(Cluj-Kolozsvár, szept. 14. A MAI VILÁG tudósítójától.) Az Erdélyi Irodalmi Társaság szept. 30-án tartja az udvarhelymegyei Makkfalván Dózsa Dániel emlékünnepeletét, amelynek különös érdekességét ad az a körülmény, hogy a makkfalvi református templom felszentelési ünnepeletével lesz egybekapcsolva. A program szerint szept. 30-án délelőtt Makkai Sándor református püspök jelenlétében felszentelik a makkfalvi református templomot. Délután 4 órakor vallási konferenciát tart Dr. Várhelyi János püspökhelyettes. A konferencia befejeztével az Erdélyi Irodalmi Társaság megkoszoruzza Dózsa Dánielnek, a kiváló publicistának és regényírónak sirját, mely alkalommal dr. Borbély István, a kolozsvári unitárius kollégium igazgatója tart emlékbeszédet.

Délután 5 órakor pedig a makkfalvi református templomban Makkai püspök elnöklése alatt a következő programmal tartják meg az

E. I. T. diszünnepeletét: Elnöki megnyitót mond Makkai Sándor református püspök. Dózsa Endre, Dózsa Dániel fia, makkfalvi vonatkozású felolvasást tart. Nyirő József emlékbeszéde után Walter Gyula Dózsa Dániel saját verseiből ad elő. A diszgyűlés műsorát a makkfalvi dalárda éneke fogja megnyitni és bezárni.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság tagjai másnap Szovátrára utaznak, hol a Peteley István által a társaságnak hagyományozott Peteley villát nyilvános árlejtés útján megpróbálják értékesíteni, miután az irodalmi társaság elhatározta a villa eladását. Az E. I. T. októberben meghívás folytán Zilahon tart diszgyűlést, majd pedig Pusztakamaráson fog Kemény Zsigmond emlékünnepelet tartani, mikor is megkoszorúzzák Kemény Zsigmond sirját. November havában az E. I. T. Udvarhelyen tart Orbán Balázs emlékünnepeletét és megkoszoruzza a nagy székely történetíró sirját.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej, vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresőkre részére egyszeri hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Ki lenne szórakoztató partnere két fiatal leánynak „Ösz” jellegre a kiadóhivatalban.

Női- és férfi felkabátok! Női- és férfi ruhák! Gamiköpenyek, bőrkabátok, fin ruhák óriási választékban, legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása, Park Áruház, Malom-ucca 6.

Francia nyelvleckéket adok kezdőknek és haladóknak, Irodalomból is. Cím: a kiadóban.

Horváth Géza diplomás balletmester, a kolozsvári Román Opera szólistáncosa, elvállal mérsékelt számban, kiképzésre növendékeket a ballet, a rakter és mondain táncokból. Elvállalja azonkívül kisebb csoportok ritmikus tanítását, valamint artisták képzését. Jelentkezések a Román Operában d. e. 10—12-ig.

Egy házas telek olcsón eladó azonnal beköltözhető. Kisfaludi-ucca 8.

Kiadó egy üres szoba 15-ére. Lépcső ucca 9.

Óráknyelvést vállal mérlegképes könyvelő. Cím: a kiadóban.

Vízvezeték szerelő, házmesteri állást keres. Cím: a kiadóban.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy Mode de Paris divatszalonomat a Strada Vlahuta (volt Bolyai-utcába) a városi vízművekkel szemben helyeztem át. Vállalok angol és francia női ruhavarrást, ugyszintén női és férfi fehérneműt, kézi és géphímzést, ellőnyomtatást jutányos áron. Szíves pártfogást kér: Mode de Paris.

Lakótársnőt keresek csinosan butorozott szobába, fürdőszoba használatlalt. Cím a kiadóban.

Azonnal beköltözhető. Gyermekek-telen házaspárnál a belvárosban, (Str. Vasile Alexandri) Linczeg-ucca 9. szám alatt egy szoba konyhás lakás kiadó.

Férfiruha szabás azonnalra állást keres, vidékre is megy. Cím a kiadóban.

Ki akar könnyű munkával jó jövedelmet biztosítani magának. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők.

SZINHÁZ

SZINHÁZI IRODA HIREI

HETI MŰSOR

Szombat: A házibarat. (Ujdonság, előszór. Poór Lili föllépésével.) Premier bérlet.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Cirkuszhercegnő. (Mozi helyárrakkal 50, 40, 30, 20 és 10 lej.) Karácsonyi Ily, Solyom Győző föllépésével.

Vasárnap este háromnegyed 9 órakor: Drótostót. (Operette repris.)

Ma este van a Házibarat premierje. Nagy eseménye lesz ma este a színháznak. Szemes Béla és Női Károlynak Budapestben példátlan sikert aratott új darabja, a Házibarat fog színterületi hetekig tartó, nagyon gondos előkészületek után, parádés szerezposztásban. A Házibarat-nak nincs szüksége semmi hangzatos beajánlásra, puffogó reklámra. A budapesti óriási siker híre maga a legjobb reklám. A Házibarat négy estére van kitűzve s egészen bizonyos, hogy mind a négy előadás alkalmával zsufolásig meg fog telni a színház. A Házibarat első előadása ma este lesz, második előadása vasárnap 6 órakor, harmadik előadása hétfőn, negyedik előadása kedden. Mind a négy előadásra árusítja a pénztár a jegyeket.

Cirkuszhercegnő — mozihelyettes előadás. Vasárnap félhárom órakor a Cirkuszhercegnő kerül színter Karácsonyi Ilyvel, Betegh Bébivel, Solyom Győzővel, Ihasz Aladárral. Az előadást igen olcsó, mozi-helyárrakkal tartják meg. Egy-egy jegy ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.

Régi nyár. A jövő hét műsorának nagy szenzációja, a Régi nyár című új revüoperette bemutatása lesz. Évek óta nem volt a budapesti színháznak olyan nagy és tartós sikerül ujdonságunk, mint aminőnek a Régi nyár című operette revü bemutatása lesz. Százszor egymásután adták s a száz előadás alkalmával soha egyetlenegy estén sem maradt egyetlen hely sem üresen a nézőtérben. Nagyszerű szereposztásban fog nálunk színterületi a Régi nyár. Kondor Ibolya fogja játszani a parádés női főszerepet.

Vasárnap este Drótostót. Lehár legzebb és leghatásosabb operetteje, a Drótostót kerül színter holnap este.

Felelős szerkesztő: SERESS JOZSEF

MEGHIVÓ

Magán, vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapestben

a legkellemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel

PARK-NAGYSZÁLLODA

Budapest, Baross-tér 10. szám. mert 20 százalék engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárainkból, 10 százalék engedményt kap olcsó éttermi árainkból (kitűnő házi konyha).

Öt pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról Nálunk otthon érzi magát. Elsőrendű kiszolgálás, szigoruan családi jelleg. Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg.

Előzetes szobamegrendelés ajánlatos.